

16.09.2024

5-А-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Археологічні скарби минулого.

Мета уроку: ознайомити учнів з речовими видами історичних джерел, визначити їх значення для дослідження минулого; навчити учнів з'ясовувати роль речових джерел у вивченні історії, на елементарному рівні здобувати інформацію, що містить історичні джерела; виховувати шанобливе ставлення до історичних пам'яток

Актуалізація опорних знань

Прийом «Мікрофон» (усно)

- З якими науками «співпрацює» історія?
- Які науки належать до спеціальних історичних дисциплін?
- Назвіть приклади співпраці історії і наук-помічниць.
- Що вивчають спеціальні історичні дисципліни?

Перегляньте відео: <https://youtu.be/HA8yfHTgs?si=tb7lpDL6NVd-qn1I>

Мотивація навчальної діяльності

Поміркуймо!

- 1. Як ви думаєте, чому археологію ще називають наукою, що озброєна лопатою?
- 2. Чому археологічні дослідження особливо важливі для вивчення дописемної історії людства?

Вивчення нового матеріалу

Для вивчення найдавнішої історії людства, коли ще не було писемності, найціннішими є археологічні пам'ятки. Археологічними пам'ятками вважаються будь-які матеріальні рештки діяльності людини або змінене людською діяльністю природне середовище: поселення, поховання й кургани, храми й інші споруди, окремі предмети. Їх розшуковують і досліджують учені-археологи. Зібрані речові пам'ятки минулого зберігають у музеях. Частина з них виставляють для огляду як експонат.

Дізнайтеся з тексту про роботу археологів.
Стор. 33 підручника

Археологи працюють як справжні слідопити. Їхня робота надзвичайно відповідальна і кропітка. Від пошуку до розміщення в музеї для огляду археологічних експонатів проходить кілька важливих етапів.

Розкопкам передуює розвідка: вчені уважно вивчають писемні джерела, оглядають місце майбутнього пошуку, закладають пробний розкоп — вузьку траншею, що має виявити, чи є в ґрунті цікаві для археолога предмети. Якщо знаходять хоч щось, то **роблять великий розкоп**. Усю поверхню розкопу поділяють на квадрати зі стороною 10 метрів. Такі самі квадрати, тільки в сантиметрах, креслять на папері. Це дає змогу точно фіксувати й замальовувати знахідки.

Крім того, **археологи записують у щоденниках, як відбуваються розкопки**. Щоб не пошкодити пам'яток давнини, археологи не квапляться, застосовують легкі лопати, ножі, пензлі.

Практичне завдання

Уважно розгляньте ілюстрований колаж і уявно розташуйте зображення у послідовності роботи з археологічними знахідками: від виявлення до ознайомлення з ними відвідувачів музеїв.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

Яка роль археології в дослідженні минулого?

Де зберігають археологічні пам'ятки?

Чому працю археологів порівнюють із роботою слідопитів?

Чим відрізняються культурний шар і археологічна культура?

Перегляньте відео та запишіть поняття:

https://youtu.be/ReeuBGiH_F4?si=E81CwSCezce4JbC4

Домашнє завдання:

- Прочитайте §5 (1, 2, 3 пункти до стор. 35).
- Запишіть у зошит визначення термінів: археологія, археолог, археологічні розкопки, культурний шар, археологічна культура.

**Завдання надсилайте на освітню платформу Human,
або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com**

Бажаю успіхів у навчанні!